

de Minister van Justitie en Veiligheid

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Veiligheid en Bestuur

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Actuele dilemma's over demonstreren in Nederland

Datum
9 januari 2024

Onze referentie
5956376

Bijlage(n)
1

Bijlage(n)

1. Kamerbrief 'Actuele dilemma's over demonstreren in Nederland'

1. Aanleiding

Tijdens het debat over de gebeurtenissen in Amsterdam (d.d. 13 november jl.) heeft u toegezegd dat u een brief aan de Kamer stuurt over dilemma's in de uitvoering van het demonstratierecht. U heeft aangegeven dat de Kamer deze brief ontvangt voorafgaand aan het plenaire debat over demonstratierecht dat ten tijde van de toezegging gepland stond voor 5 december 2024. Thans staat het gepland voor 22 januari a.s.

2. Geadviseerd besluit

Akkoord met verzending van de brief aan de Tweede Kamer, samen met MBZK.

3. Kernpunten

Deze brief is een aanvulling op de uitgebreide brief over het demonstratierecht die in april dit jaar aan de Tweede Kamer is verzonden en waar het onderzoek door het WODC is aangekondigd.

De actuele dilemma's die in de brief geschetst worden hebben betrekking op:

- (een landelijk verbod op) gezichtsbedekkende kleding;
- waardigheid herdenkingsbijeenkomsten;
- blokkades en bezetting van infrastructuur, (culturele en onderwijs-)instellingen en bedrijven;
- politiecapaciteit en handhaafbaarheid;
- online oproepen.

De brief wordt afgesloten met een tijdelijk (delen inzicht in dialoog in het voorjaar, onderzoek Inspectie JenV naar politieoptreden, WODC-rapport). In de passage over (een landelijk verbod op) gezichtsbedekkende kleding is al aangegeven dat de Kamer over de uitkomsten van de verkenning in het eerste kwartaal van 2025 wordt geïnformeerd.

4. Toelichting

De passage over gezichtsbedekkende kleding betreft een eerste reactie op de motie Eerdmans en Stoffer.¹ Deze verzoekt de regering te komen met een wetswijziging demonstreren met gezichtsbedekkende kleding te verbieden. In de brief wordt

¹ Kamerstuk 2024-2025, 36 600, nr. 34.

toegezegd in het eerste kwartaal van 2025 te verkennen of een verbod op gezichtsbedekkende kledij, dat recht doet aan de geschetste problematiek, te realiseren is. Deze verkenning zal parallel aan het lopende WODC-onderzoek plaatsvinden en het resultaat zal eerder dan de oplevering van het WODC-onderzoek met de Kamer gedeeld worden. Hiermee wordt voor het eerst expliciet afgeweken van de lijn dat in beginsel het WODC-onderzoek afgewacht wordt voordat tot verdere beleidsontwikkeling zal worden overgegaan.

Ten aanzien van het beslag op politiecapaciteit wordt benadrukt dat eerder een oplossing ligt in het intensiveren van bestuurlijke overleggen – op landelijk, regionaal en lokaal niveau – om de druk op de politiecapaciteit in den brede weg te nemen, dan in het aanpassen van (eerst) de Grondwet en (vervolgens) de Wet openbare manifestaties.

In de afsluitende paragraaf wordt voor het eerst expliciet een terugkoppeling aan de Kamer toegezegd van inzichten opgedaan tijdens de dialoofase. Deze terugkoppeling in het voorjaar van 2025 kan desgewenst ruimte bieden aan (aanvullende) dilemma's die te klein of nu nog onvoldoende uitgewerkt zijn voor opname in deze brief.

Overigens worden de dilemma's geschetst met toelichting op het huidige wettelijke kader en relevante jurisprudentie en aandacht voor het in positie houden van het lokaal gezag.

4.1. Politieke context

Het betreft een brief van u en MBZK gezamenlijk. Er heeft ambtelijke afstemming plaatsgevonden.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt mag worden

5.1. Toelichting

De persoonsgegevens van ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Veiligheid en Bestuur

Datum
9 januari 2024

Onze referentie
5956376